

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

't Peuterpandje

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 18 september 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 4 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal (PSZ) 't Peuterpandje. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. 't Peuterpandje maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken goed met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op 't Peuterpandje veel aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze hoeken bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren en daarbij steeds de themawoorden kunnen herkennen en gebruiken.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. Peuters die extra ondersteuning nodig hebben, krijgen dat ook. Omdat er goede samenwerking is met de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en andere hulpverleners komt de begeleiding snel op gang. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de

Kinderopvangorganisatie: Stichting
Kinderopvang Spaarne (SKOS)

LRK-nummer: 320814166

Totaal aantal doelgroeppeuters: 21

peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. De samenwerking met de basisschool (in hetzelfde gebouw) is heel goed. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op 't Peuterpandje aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op 't Peuterpandje en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van 't Peuterpandje kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van 't Peuterpandje legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook enkele punten die beter kunnen.

De doelen die de PSZ voor voorschoolse educatie wil bereiken kunnen nog iets scherper gesteld worden. Bijvoorbeeld wat de pedagogisch medewerker de kinderen in de kleine groep wil leren.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op 't Peuterpandje.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de leidinggevende/vve coördinator en de inhoudelijk manager pedagogiek/vve. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de leidinggevende, de manager pedagogiek en de pedagogisch medewerkers.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het

onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
  - Voldoende
  - Goed
- .....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op 't Peuterpandje.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op 't Peuterpandje als voldoende. Alle standaarden zijn voldoende of goed.

Context

Stichting Kinderopvang Spaarne (SKOS) is een grote organisatie voor kinderopvang in Haarlem en Spaarndam en heeft kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang. Een groot deel van de locaties verzorgt voorschoolse educatie (VE).

VVE Peuterspeelzaal 't Peuterpandje is gehuisvest in het gebouw Wijzer in Europawijk in Haarlem met één groep in de ochtend met een vast team pedagogisch medewerkers. In het gebouw Wijzer zijn ook De Mgr. Huibersschool en organisaties voor jeugdgezondheidszorg gehuisvest waarmee 't Peuterpandje goede contacten onderhoudt. Naar verwachting zal SKOS per 1 januari 2020 fuseren met de Stichting Kinderopvang Haarlem.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 20-03-2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op 't Peuterpandje.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>ℓ</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning			<i>ℓ</i>
OP6 Samenwerking			<i>ℓ</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers van 't Peuterpandje gebruiken een vee-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

We waarden het aanbod als goed, omdat de peuters bij alle activiteiten en speelmogelijkheden verbinding maken met de doelen en woorden van het thema. De pedagogisch medewerkers denken goed na welke materialen ze kiezen en hoe ze deze inzetten waardoor er veel herhaling van de themawoorden mogelijk is en de peuters deze woorden in meerdere situaties kunnen gebruiken. Zo gebruiken ze zand bij opdrachten en speelsituaties aan een tafel, maar ook in de 'strandhoek' van Puk, in de leeshoek en in de bewegingsspelletjes (het afkloppen van zand van hun lijf) na het voorlezen van een passend themaboek.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Als een kind opvalt volgen de pedagogisch medewerkers een protocol (stroomschema). Allereerst bespreken ze de opvallende zaken met de leidinggevende en de ouders. Daarna volgen nadere acties, altijd in overleg met de ouders, bijvoorbeeld gerichte observatie door een externe begeleider en/of overleg met de JGZ. Vervolgens stellen ze gezamenlijk een plan van aanpak op dat regelmatig geëvalueerd wordt.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd. De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Tot slot geven de

pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

OP4. (Extra) ondersteuning

De standaard (extra) ondersteuning waarderen we als goed.

Als de peuters zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, dan zorgen de pedagogisch medewerkers voor doorverwijzing naar en aanmelding bij externe zorg. Een voorbeeld hiervan is doorstroom naar de gespecialiseerde peuterplusgroep waar de peuters nog beter geobserveerd en begeleid kunnen worden. Een ander voorbeeld is de samenwerking met logopedie. De voorschool stelt dan ook zelf een passend aanbod samen dat is gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende peuter. Tot slot evalueren de pedagogisch medewerkers regelmatig met ouders of de extra ondersteuning en begeleiding van de (individuele) peuters het gewenste effect heeft. Daarbij betrekken zij de externe partners.

Deze standaard waarderen we als goed omdat de lijnen met de externe hulpverlening kort en effectief zijn. Ouders bevestigen in ons gesprek dat deze hulp snel op gang komt, effectief is en dat de ondersteuning en begeleiding niet stopt na de overgang naar groep 1.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

De leiding van 't Peuterpandje en de pedagogisch medewerkers werken samen met De Mgr. Huibersschool door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken in Haarlem over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool en het gebruik van een overdrachtsformulier Kleine Eigen Wijzer. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven, apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

We waarderen de samenwerking als goed, omdat 't Peuterpandje en De Mgr. Huibersschool écht een koppel vormen. Ouders en kinderen ervaren de beide locaties als één geheel en de pedagogisch medewerkers en de leraren van de school vormen ook 'één team'. Daar waar mogelijk werken ze samen: themaplanning, gezamenlijke activiteiten en feesten, samen buiten spelen en zelfs samen werken aan professionalisering door middel van Video Interactie Begeleiding (VIB). Verder werkt 't Peuterpandje nauw samen met de GGD en JGZ en andere externe hulpverleners. Tenslotte richt 't Peuterpandje zich (samen met de school) ook op de buurt door ouderen (ouderencentrum), buurtbewoners en leden van de wijkraad uit te nodigen bij feesten zoals het kerstfeest.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

De houder van 't Peuterpandje heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

't Peuterpandje heeft ambitieuze doelen geformuleerd. De leiding van de PSZ evalueert via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Om het pedagogisch handelen te versterken gebruikt de houder SKOS het Pedagogisch Whiteboard waarop zij schrijven welke ontwikkelkansen zij kinderen aanbieden, waarom, wanneer en welke

interactievaardigheden zij daarbij inzetten. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren. Hierbij passen ook de overleggen die de pedagogisch medewerkers met de leraren van de groepen 1/2 en de intern begeleider van de Mgr. Huibersschool hebben. Gezamenlijk hebben ze een scholing beeldcoaching gevolgd.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van 't Peuterpandje verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van 't Peuterpandje bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de app voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Er staan mooie voorbeelden in van de praktijk. En wij kunnen ons vinden in de feedback. Wij zijn zeer tevreden met de beoordeling en hebben dan ook geen op- of aanmerkingen.